

Projectmanagement

RAADSGRIFFIE DORDRECHT	
Ontvangen: 31/8	Griffier: Dordrecht
Gemeenteraad	
Presidium	
Commissie	vertef
Griffie	
DIV team 2	

Postbus 6 3300 AA Dordrecht

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
De heer mr R. Rodenrijs
Postbus 1191
3300 BD Dordrecht

Bezoekadres
Spuiboulevard 300
3311 GR Dordrecht

Telefoon 078-6396887
Fax 078-6398080
E-mail M.Beringer@dordrecht.nl

Behandeld door mevr. M. Beringer
Onderwerp informatie rond Vlijbrug

Datum 12 juli 2006

Ops kenmerk PH/06/1379

Geachte heer Rodenrijs,

Per mail en telefonisch heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de gemeente Dordrecht om aanvullende informatie gevraagd over een aantal zaken rond de aanleg van de fietsbrug over de Vlij. Voor wij onze reactie geven vatten wij onderstaand uw vragen samen.

1. U vraagt in uw mail van 7 juli 2006 om een reactie op de brieven van Stichting Het Wantij aan het Ministerie van LNV van resp. 3 en 6 juli 2006.
2. U vraagt daarin tevens om een tijdsverzicht van de deelonderzoeken in het kader van de Flora- en Faunawet en van de uitgevoerde werkzaamheden.
3. U vraagt ook om een reactie op de stelling van de Stichting Het Wantij dat de "bomenkap" aan de noordoever van de Vlij, ten zuiden van het Wantijpark, heeft plaatsgevonden in het kader van de bouw van de fietsbrug.
4. U vraagt in genoemde mail tenslotte welke werkzaamheden in de Vlij zelf worden en zijn uitgevoerd.
5. In het telefonische contact dat wij op 7 juli jl. met u hadden naar aanleiding uw mail vroeg u verder nogmaals de Flora- En Faunawetaspecten van de reeds uitgevoerde kapwerkzaamheden aan de Vlijoever nabij de fietsbrug toe te lichten.

ad 1 Brieven Stichting Het Wantij van 3 en 6 juli 2006

Voor zover de brieven hebben geleid tot concrete vragen van het Ministerie LNV (zie boven) zullen wij daar serieus op in gaan. Voor het overige worden er in de brieven vele zaken genoemd die in het kader van de Flora- en Faunawet inhoudelijk niet van belang zijn. Op de tendentieuze opmerkingen over de gemeente Dordrecht en Bureau Waardenburg gaan wij uiteraard niet in.

Eén uitzondering willen wij echter maken. De Stichting Het Wantij voert de aanbesteding van de fietsbrug over de Vlij uitdrukkelijk aan om de door de gemeente in haar brief van 15 juni 2006 aangegeven tijdsdruk in de bouwplanning te bagatelliseren.

Wat betreft de tijdsplanning van de aanbesteding hebben wij na de binnengekomen bezwaren op bouwvergunning en kapvergunning de oorspronkelijke aanbesteding, op 12 december 2005, afgelast. Pas na de uitspraken van de Rechtbank Middelburg over de voorlopige voorzieningen inzake beide vergunningen is de uiteindelijke aanbesteding opnieuw voorbereid; deze (openbare) aanbesteding vond plaats op 28 april 2006, zoals eerder gemeld.

vergunningen is de uiteindelijke aanbesteding opnieuw voorbereid; deze (openbare) aanbesteding vond plaats op 28 april 2006, zoals eerder gemeld.

Uiteraard heeft de gemeente zich aan de geldende aanbestedingsregels gehouden. Daarbij lag de directieraming van de kosten van het werk (evenals het uiteindelijke bedrag) ver beneden de norm voor Europese aanbesteding.

ad 2. Tijdsoverzicht van de deelonderzoeken in het kader van de Flora- en Faunawet en van de uitgevoerde werkzaamheden

De door u gevraagde tijdstippen van deelonderzoeken en werkzaamheden staan in het overzicht bijlage 1. Volledigheidshalve hebben wij ook andere relevante tijdspaden van het project vermeld.

De namen van de gekozen adviesbureaus voor de onderzoeken in het kader van de Flora- en Faunawet vergen enige toelichting. De oorspronkelijke onderzoeken op basis waarvan de gemeente van mening was geen ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig te hebben zijn gedaan door het NatuurWetenschappelijk Centrum in Dordrecht (in 2004 en 2005). Tijdens de hoorzitting over de kapvergunning op 19 december 2005 en daarna ook via de pers, heeft de secretaris van Stichting Het Wantij de objectiviteit van het NatuurWetenschappelijk echter openlijk ter discussie gesteld.

Wij keuren de opmerkingen van de stichting over de vermeende afhankelijkheid van NWC van de gemeente Dordrecht ten zeerste af, maar we hebben desondanks gekozen voor aanvullende advisering door een ander bureau. Aangezien Bureau Waardenburg in hetzelfde gebied ten behoeve Plan Tij (ontwikkeling Jagers- en Windhondpolder ten zuiden van de Vlij en het Wantijpark tot een waterrijk woongebied) een onderzoek had verricht, hebben wij in december 2005 contact gezocht met dit bureau voor de nadere advisering in 2006.

Nu u om een tijdsoverzicht vraagt van alle (deel-)onderzoeken, noemen we daarin uiteraard ook de relevante eerdere rapporten van het NatuurWetenschappelijk Centrum.

ad 3. "Bomenkap" aan de noordelijke oever van de Vlij ten zuiden van het Wantijpark

De locatie waar Stichting Het Wantij op doelt ligt niet in de directe nabijheid van de geplande fietsbrug over de Vlij, maar op circa 500 meter ervan. Toch vinden wij het van belang korthedshalve in te gaan op de onjuistheden in de brief van de stichting in het kader van de werkzaamheden bij deze oever.

Om te beginnen is er absoluut geen sprake van "bomenkap". De werkzaamheden zijn onderdeel van de periodieke baggerwerkzaamheden aan alle watergangen in Dordrecht. Dat gebeurt om de 5 à 6 jaar. De periodieke baggerwerkzaamheden zijn uitsluitend bedoeld om steeds opnieuw de normdiepte en -breedte van een watergang terug te brengen. Daarbij is het vanzelfsprekend dat door aanslibbing niet alleen de oever aangroeit, maar ook de wortels van de oeverbegroeiing uitdijen. Bij de periodieke baggerwerkzaamheden worden deze wortels dan ook mee verwijderd, hetgeen de foto's van Stichting Het Wantij laten zien.

Er is geen sprake van dat er onder de noemer van baggerwerkzaamheden in de Vlij een bredere watergang gegraven is dan die reeds aanwezig was (het bestek voor het onderhoudsbaggeren is desgewenst in te zien), laat staan dat dit onderdeel zou zijn van een "deal" met de watersportverenigingen in de Vlijhaven.

In het verleden hebben er vele gesprekken plaatsgevonden met de watersportverenigingen over de planvorming voor en de consequenties van de aanleg van het Plan Tij voor de watersporters uit de Vlijhaven. Het bestemmingsplan "De Vlij en omgeving" biedt de zekerheid voor de breedte van de

Vlij van 10 meter op die plek. Met de ontwikkelaar van Plan Tij is via een overeenkomst voorts de doorvaartbreedte van de beweegbare brug in dat gedeelte van de Vlij, ten zuiden van het Wantijpark, vastgelegd.

ad 4. Werkzaamheden in de Vlij zelf: bouwmethodiek voor de fundering

Deze vraag koppelen wij aan uw mail van 10 juli 2006 waarin u vraagt om nadere informatie over toegankelijkheid van de Vlij gedurende de bouwwerkzaamheden, in het bijzonder naar de bouwput en de consequenties ervan voor de fauna. Voor zover u doelt op het baggeren van de Vlij verwijzen wij naar het bovenstaande onder punt 3.

Bij de bouwwerkzaamheden aan de fundering wordt niet één grote drooggelegde bouwput gebruikt. De Vlij wordt ook niet voor langere tijd gestremd.

De fundering wordt gebouwd in twee afzonderlijke door damwanden afgezette bouwkuipen. Daartussen blijft een voor schepen bevaarbare breedte van de Vlij van circa 6 à 7 meter open.

Vanwege het zogenaamde "gesloten seizoen" waarin het Waterschap het werken aan de dijk verbiedt (1 oktober - 1 april) en waar wij door uitloop van de planning van de bouw mee te maken krijgen, zal de bouwkuip aan de zijde van de Wantijdijk (oostzijde brug) blijven staan tot aan het einde van het "gesloten seizoen", dus tot na 1 april 2007. Aan de kant van het Wantijpark (westzijde brug) is er geen dijk en worden de damwanden direct na het gereedkomen van de fundering weer getrokken.

Daardoor zal de westelijke bouwkuip ongeveer 2 maanden bestaan, terwijl de oostelijke bouwkuip circa 7 maanden blijft gehandhaafd. Afhankelijk van de komende uitspraak van het Ministerie van LNV over de opschorting van de bouwwerkzaamheden van de fietsbrug en afhankelijk van de daarna herziene bouwplanning zullen de geschetste bouwputten waarschijnlijk pas worden aangelegd vanaf medio augustus 2006, waarbij de damwanden van de westelijke put mogelijk in oktober 2006 weer verwijderd zullen worden en die van de oostelijke put zoals gezegd in april 2007 zullen verdwijnen.

De gemeente Dordrecht is van mening dat de geschetste werkwijze voor de fundering van de fietsbrug over de Vlij geen structurele verstoring oplevert van flora of fauna.

Alleen de kleine zoogdieren die zich graag langs de waterkant verplaatsen verdienen op deze plaats aandacht. Gezien de eerdere constatering dat we hier alleen te maken hebben met algemene beschermde soorten waarvoor in het kader van de Flora- en Faunawet geen ontheffing noodzakelijk is, kan de geschetste bouwmethodiek in de wettelijke zin ook geen probleem zijn. Verder betreft het een tijdelijke maatregel waarna de oude toestand na afloop van de bouw weer zoveel mogelijk wordt hersteld, dus ook de doorlopende oevers onder de brug.

Voor aan water gebonden dieren (vissen, libellenlarven, etc.) of zich via het water verplaatsende de dieren (bijvoorbeeld bever) hebben dergelijke tijdelijke bouwputten langs de waterkant geen noemenswaardig effect, omdat de open waterverbinding in tact blijft. Alles wat vliegt (vogels, insecten, al dan niet voorkomende vleermuizen) heeft er om begrijpelijke redenen ook geen last van. Dat geldt ook voor de flora, die zich niet verplaatst (planten, mossen, paddestoelen).

ad 5. Flora- en Faunawetaspecten van de reeds uitgevoerde kapwerkzaamheden aan de Vlijoever nabij de fietsbrug

Hierop heeft de gemeente Dordrecht bij brief van 15 juni 2006 al uitvoerig gereageerd. Op uw uitdrukkelijke verzoek hebben wij in bijlage 2 wederom uiteengezet waarom de gemeente Dordrecht van mening is dat zij voor de reeds uitgevoerde werkzaamheden voor het verwijderen van bomen en struiken rond de Zonneheuvel en langs de Vlijoever ter plekke, geen flora of fauna structureel

verstoord heeft en derhalve geen ontheffing nodig had in het kader van art. 75 van de Flora- en Faunawet.

Wij gaan ervan uit dat wij de vragen van uw Ministerie nu afdoende hebben beantwoord en dat wij daarmee alle nog bestaande onduidelijkheden uit de weg hebben geruimd. Wij rekenen er dan ook op eerdaags van u een bericht te krijgen waarmee wij de op uw verzoek opgeschorte bouw van de fietsbrug over de Vlij kunnen hervatten.

Verder willen wij benadrukken dat de gemeente Dordrecht er zich terdege van bewust is dat te allen tijde de zorgplicht van kracht is en dat de gemeente tijdens bouw de nodige voorzorgsmaatregelen treft om te voorkomen dat flora en met name fauna onnodig slachtoffer kan worden van de werkzaamheden voor de fietsbrug over de Vlij.

Tenslotte betreurt de gemeente Dordrecht het dat twee gerenommeerde bureaus, het NatuurWetenschappelijk Centrum uit Dordrecht en Bureau Waardenburg uit Culemborg door de Stichting Het Wantij steeds als niet onafhankelijke adviseurs worden geafficheerd.

Hoogachtend,
Het college van Burgemeester en Wethouders
namens dezen,

de projectleider Dorawijkzone,
Maria Beringer

Bijlagen

1. Tijdsoverzicht (onderzoeken en overige activiteiten)
2. Flora- en fauna-aspecten van verwijderen begroeiing Vlij-oever bij fietsbruglocatie

BIJLAGE 1

TJDSOVERZICHT ONDERZOEKEN

Natuur Wetenschappelijk Centrum

- Quick Scan "Natuurwaarden 't Vissertje en lokatie fietsbrug over het Vlij, inclusief herinrichting park, in de gemeente Dordrecht en advisering in het kader van de Flora- en Faunawet" (rapportage november 2004)
- "Fietsbrug over het Vlij en herinrichting van 't Vissertje - aanvullend onderzoek voor ontheffingsaanvraag i.v.m. Flora- en Faunawet " (rapportage juni 2005)
- "Biodiversiteit in het Wantijpark" (2 december 2005)

Bureau Waardenburg

- "Advies beschermde soorten aanleg fietsbrug over de Vlij en bijbehorende aanleg fietspad en herinrichting oostelijk deel Wantijpark" (mail 10 januari 2006)
- *onderzoek*: eerste vleermuizenonderzoek ter plekke 26 januari 2006
- rapportage "Notitie bevindingen veldbezoek" (brief 31 januari 2006)
- brief 1 februari 2006:
 - reactie op de vermeende bedreigde soorten die de advocaat van Stichting Het Wantij noemt in het bezwaar van 27 januari 2006
 - schriftelijke bevestiging van het op 10 januari 2006 gemaakte advies
- nader *onderzoek* vleermuizen en bomeninspectie Zonneheuvel vleermuizen 8 en 10 maart 2006 (mondelinge terugkoppeling van resultaten dezelfde dag)
- extra *onderzoek* in boomholten op vleermuizen en broedvogels direct voorafgaand aan het kappen van de bomen op 21 maart 2006
- rapportage "Notitie bevindingen extra vleermuiscontrole"- (brief 12 april 2006 over onderzoek 8-10 maart 2006)
- *onderzoek* naar vlieg- en foerageerroutes van vleermuizen (onderzoek gaande: juni-augustus) in verband de wenselijkheid van aanpassing van de verlichting aan fietsbrug vast te stellen

TJDSOVERZICHT OVERIGE ACTIVITEITEN (PROCEDURES EN WERKZAAMHEDEN)

Politieke besluitvorming en inspraak

16 december 2003	College keurt Programma van Eisen brug goed (8 januari 2004 in raadscommissie R&E)
3 juni 2004	Raad stelt Bestemmingsplan De Vlij vast (inspraak gestart 5 juni 2003; tervisielegging ontwerpbestemmingsplan vanaf 10 juni 2004)
14 september 2004	College keurt Voorlopig Ontwerp en Kostenraming goed (tk in de R&E)

- 22 februari 2005 College keurt Definitief Ontwerp goed
- 26 april 2005 Raad besluit krediet te verlenen voor de bouw van de brug.

Procedures

- 21 februari 2006 College van B&W: beslissing op bezwaar kapvergunning
- 21 februari 2006 College van B&W: beslissing op bezwaar bouwvergunning
- 10 maart 2006 Uitspraak in het openbaar Rechtbank Middelburg op verzoek voorlopige voorziening kapvergunning Stichting Het Wantij en H. van der Ploeg (afwijzing)
- 21 maart 2006 Uitspraak in het openbaar Rechtbank Middelburg op verzoek voorlopige voorziening bouwvergunning Stichting Het Wantij en H. van der Ploeg (afwijzing)
- 21 maart 2006 Uitspraak in het openbaar Rechtbank Middelburg op verzoek voorlopige voorziening van Bewonerscomité Wantijbuurt in het kader van de kapvergunning (niet ontvankelijk)
- 29 maart 2006 Schriftelijke uitspraak Rechtbank Middelburg op verzoek voorlopige voorziening kapvergunning door Stichting Het Wantij en H. van der Ploeg (afwijzing)
- 18 april 2006 Schriftelijke uitspraak Rechtbank Middelburg op verzoek voorlopige voorziening bouwvergunning door Stichting Het Wantij en H. van der Ploeg (afwijzing)

Aanbesteding

- 4 november 2005 Publicatie in Cobouw van de aanbesteding Fietsbrug over De Vlij
- 12 december 2005 Oorspronkelijke aanbesteding (afgelast)
- 28 april 2006 Aanbesteding definitief

Uitvoeringswerkzaamheden

- december 2005 Geplande uitvoering voorbereidende werkzaamheden (rooien van bomen en struiken en weghalen verharding, straatmeubilair e.d)
- januari 2006 Geplande start bouw van de fietsbrug
- 21 maart 2006 Feitelijke start uitvoering voorbereidende werkzaamheden (rooien van bomen en struiken en weghalen verharding, straatmeubilair e.d)
- 19 juni 2006 Geplande start bouw van de fietsbrug (uitgesteld na aanschrijving Ministerie LNV)

BIJLAGE 2

FLORA- EN FAUNA-ASPECTEN VAN VERWIJDEREN BEGROEIING VLIJ-OEVER BIJ FIETSBRUGLOCATIE

Algemeen

In de onderbouwing van het verweer van de Stichting Het Wantij, "Vreemde gang van zaken" (Boesveld 3 juli 2006) worden alle ingrepen die in/langs het Wantijpark hebben plaatsgevonden tegen het licht gehouden. Slecht een beperkt aantal argumenten hebben betrekking op het ecologische advies van Bureau Waardenburg inzake de kap van de bomen op de Zonneheuvel en de bouw van de fietsbrug. In onderstaande reactie wordt alleen ingegaan op argumenten die betrekking hebben op de Zonneheuvel en de fietsbrug. Andere zaken vielen en vallen buiten het advies van Bureau Waardenburg en buiten het kader van de voorgenomen bouw van de fietsbrug over de Vlij.

Het veldbezoek dat door Bureau Waardenburg is gebracht aan het plangebied (Zonneheuvel, fietsbrug) is het standaard veldbezoek dat voor een quick scan wordt uitgevoerd. De vegetatie was ten tijde van het veldbezoek intact. Samen met het literatuuroverzicht leidt dit tot voldoende informatie om aan te kunnen geven of er eventueel verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en of er ten aanzien van bepaalde soorten(groepen) nog nader onderzocht is gewenst. Afgezien van een voorbehoud jegens vleermuizen is hieruit naar voren gekomen dat er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Voor vleermuizen is nader onderzoek aanbevolen hetgeen ook is uitgevoerd. Bureau Waardenburg wil helemaal niet de natuurwaarden van het park bagatelliseren, maar heeft slechts vastgesteld dat voor het kappen van de bomen op de Zonneheuvel en de aanleg van de fietsbrug er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en dat daarom naar inziens er geen ontheffing art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Bever

Zoals aangegeven in de eerdere notities van Bureau Waardenburg wordt aangenomen dat de sporen van bever in de Vlij afkomstig van incidenteel voorkomende dieren (het voorkomen van de bever wordt overigens niet in de VZZ-gegevens vermeld). De Vlij vormt geen doorgaande waterverbinding maar loopt dood in de stedelijke omgeving van Dordrecht. De Vlij is derhalve geen belangrijke migratieroute zoals wordt gesuggereerd. De totale lengte van de Vlij is circa 1,5 km lang. Maximaal de helft van de oeverlengte kan worden aangemerkt als potentieel goede beverhabitat omdat er hout op de oevers voorkomt. De rest van de oevers bestaat op steenbestorting, gras of beschoeiing. Uit de literatuur is bekend dat een gemiddeld beverpaar circa 3 km met hout begroeide oeverlengte nodig heeft als leefgebied (Reinhold, 1994). Langs de Vlij komt maar 1,5 km geschikte oeverlengte voor. Aangrenzende delen van het Wantij zijn beneden gemiddeld hoogwaterniveau grotendeels voorzien van een verharde oever. Pas ten oosten van de Wantijbrug heeft het Wantij goed geschikte habitats langs de oevers. Om deze reden is geconcludeerd dat er geen sprake zal zijn van een vaste vestiging van bever langs de Vlij. Verstoring van de bever door de fietsbrug en het gebruik van de fietsbrug is niet aannemelijk omdat:

- het voorkomen van hoogstens tijdelijk individuele exemplaren betreft .
- de bever binnen stedelijke omgeving voornamelijk nachtactief zal zijn, een periode dat de brug niet open hoeft voor scheepvaart en er maar zeer beperkt verkeer over de brug komt;
- de brug met de doorlopende oevers onder de brug geen fysiek obstakel vormt voor eventueel langstreckende bevers.
- andere bruggen (over het Wantij) in de omgeving de bever ook nu niet beletten om zo nu en dan de Vlij te bezoeken.

Verder zijn er ten tijde van het veldbezoek ter plekke van het plangebied voor de brug geen vaste verblijfplaatsen van bever aangetroffen. De melding in de brief van 3 juli jl van de Stichting Het Wantij van beversporen betreft de oever van de Vlij op circa 500 meter afstand van het plangebied van de brug.

Onze conclusie is daarom dat er met betrekking tot de Flora- en Faunawet geen verbodsbepalingen worden overtreden en dat er geen ontheffing voor de bever noodzakelijk is.

Vleermuizen

Zoals in eerdere notities van Bureau Waardenburg is aangegeven, is de kans dat er met betrekking tot vleermuizen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden minimaal. Dit is afgeleid uit een veldbezoek, een inventarisatie naar het voorkomen van vleermuizen op het Eiland van Dordrecht (Haan, 1999) en het overzicht van het voorkomen van Habitatrichtlijnsoorten in de Provincie Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2004). Gegevens van de VZZ (VZZ, 2006) onderstrepen deze zienswijze.

Om echter geheel zeker te zijn dat er geen vleermuizen in het geding zijn is geadviseerd om die bomen die eventueel geschikt zouden kunnen zijn als vaste verblijfplaats nog een keer nader te onderzoeken. Dit is gebeurd op 8-10 maart jl. en vervolgens herhaald direct voorafgaand aan de kap. Alle hollen, spleten e.d. zijn met behulp van een hoogwerker door een vleermuisdeskundige gecontroleerd. Hierbij zijn geen vleermuizen of sporen van eerdere vleermuisbewoning aangetroffen.

Volgens de gegevens van VZZ betreffen de waarnemingen van vleermuizen binnen het kilometerhok waar het betreffende deel van het Wantijpark en het plangebied van de brug is gelegen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Hiervan zijn gewone dwergvleermuis en laatvlieger met name gebouwbewonende soorten. Het aantal waarnemingen is beperkt tot 11 en betreft telkens 1 of 2 foeragerende vleermuizen. Van een deel van de waarnemingen is een meer exacte locatie bekend. De locaties liggen buiten het Wantijpark. Er zijn geen waarnemingen van kolonies o.i.d. Ook de Provincie Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2004) geeft aan dat er geen kolonies bekend zijn in het Wantijpark.

De opmerking over grootoorvleermuizen in een eerdere notitie is van algemene aard en was bedoeld om aan te geven dat er ook rekening is gehouden met het aspect dat als grootoorvleermuizen in de omgeving voorkomen er ook rekening gehouden zou worden met de kwetsbaarheid van de soort vanwege zijn beperkte actieradius. Er is echter geen enkele aanleiding om te vermoeden dat grootoorvleermuizen in de omgeving zitten, dus dit argument speelt hier helemaal niet.

Een onderzoek vooraf naar de potentie van het Wantijpark voor vleermuizen is niet noodzakelijk omdat er met de kap van bomen en de aanleg van de brug geen vleermuizen in het geding zijn. Het maakt dan niet uit in hoeverre het park in potentie geschikt is voor vleermuizen. Met het wijzen op de percentage's bomen en oppervlak van het totale Wantijpark dat met de ingreep gemoeld is wordt alleen maar aangegeven dat er nog in zeer ruime mate potentiële vleermuishabitat in stand blijft. Met een éénmalig veldbezoek kan door een deskundige overigens goed worden ingeschat of een gebied al dan niet een goede potentiële vleermuishabitat is. Dat kan ongeacht het feit of er nu wel of niet vleermuizen zitten; het gaat om de potentie. Boesveld geeft zelf aan dat oude parken, afgezien van het feit of er wel of niet vleermuizen voorkomen, een geschikte vleermuishabitat vormen.

Ten aanzien van het aantasten van migratieroutes en foerageergebieden voor vleermuizen worden geen argumenten aangedragen dat de kap van de bomen op de Zonneheuvel en de aanleg van de fietsbrug/gebruik fietsbrug wel verstoringen opleveren. De gemeente Dordrecht neemt daarom met Bureau Waardenburg aan dat haar zienswijze in deze juist is. Er heeft verder wel degelijk door een deskundige onderzoek plaatsgevonden naar het gebruik

van de bomen door vleermuizen en daarbij is geen enkel spoor (oud of nieuw) van gebruik gevonden.

Overigens heeft Bureau Waardenburg ook contact gehad met de heer Limpens aan wie dit geval is voorgelegd. De heer Limpens heeft daarbij niet aangegeven bezwaar te hebben bij de gevolgde procedure. Boesveld zelf heeft ook geen onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen gedaan en doet verder alleen maar aannames. Zijn stelling dat Bureau Waardenburg aangeeft dat in het Wantijpark helemaal geen vleermuizen voorkomen is volstrekt bezijden de waarheid. Bureau Waardenburg heeft gesteld dat het park potentieel een goede vleermuishabitat is maar dat de kap van bomen op de Zonneheuvel en de aanleg van de fietsbrug geen overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet opleveren.

Op basis van gedaan onderzoek (literatuur, veld) is onze conclusie daarom dat er geen vleermuizen in het geding zijn. Er worden geen vaste verblijfplaatsen verstoord.

Noordse woelmuis, waterspitsmuis

Zoals al aangegeven is er in de literatuur geen vermelding te vinden dat deze soorten in het Wantijpark of in de nabijheid van het Wantijpark voorkomen (zie ook VZZ, 2006 en Provincie Zuid-Holland, 2004). Eerder aangegeven redenen waarom deze soorten niet worden verwacht in het plangebied (zie de brief van de gemeente Dordrecht aan het Ministerie van LNV van 15 juni 2006) worden niet weerlegd door de Stichting Het Wantij en blijven dus staan. Het park ligt voor deze kleine zoogdieren nogal geïsoleerd. De fietsbrug kan verder geen obstakel vormen voor kleine zoogdieren die met name aan oeverzones zijn gebonden omdat de oevers onder de brug doorlopen. Ook Boesveld geeft niet aan dat deze soorten voorkomen in het Wantijpark.

De heer M. La Haye van Alterra geeft bij nadere navraag aan dat indien er geschikte habitat voorkomt (ruige, natte rietoevers) de noordse woelmuis potentieel langs het Wantij voor kan komen. Echter ter plekke van de fietsbrug ontbreekt die habitat. Omdat een dergelijke habitat langs de Vijf en het Wantij verder ongemoeid blijft zal er geen verstoring optreden. Overigens wil het voorkomen van de soorten elders in de Biesbosch en langs het Wantij niet per definitie impliceren dat deze soorten dan ook in het plangebied voorkomen.

Conclusie luidt daarom dat er ten aanzien van deze soorten geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

Rivierrombout

Ter hoogte van de fietsbrug komt geen zandstrand langs de Vijf voor. Binnen het plangebied zullen dus geen larven van de rivierrombout uitsluipen. Zolang zandstrandjes elders (zoals die langs het Wantij) niet worden aangetast zal er geen beïnvloeding van het voorkomen van deze soort plaatsvinden en zullen er ook geen essentiële onderdelen van het habitat vernietigd worden..

De conclusie luidt daarom dat er geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet plaatsvindt en dat er voor deze soort geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden.

Overige aangehaalde libellensoorten zijn zeker noemenswaardig maar niet beschermd. Zij zullen overigens niet worden bedreigd door de aanleg van de fietsbrug

Slakken

Hoewel Boesveld zelf al aangeeft dat zeggekorfslak waarschijnlijk niet voorkomt, kan ook voor deze soort worden opgemerkt dat er binnen het plangebied van de fietsbrug geen geschikte habitat voor deze soort voorkomt.

Flora

Zoals al eerder aangegeven zijn er ter hoogte van de fietsbrug en de Zonneheuvel geen beschermde plantensoorten waargenomen. Ook Boesveld geeft niet aan dat daar beschermde plantensoorten staan.

Mossen, paddenstoelen

Deze zijn niet beschermd bij de Flora- en Faunawet. Er worden derhalve geen verbodsbepalingen overtreden.

Het is inderdaad zo dat het zoetwatergetijdengebied een belangrijke habitat vormen voor mossen en paddenstoelen. Bijvoorbeeld voor mossen die op bomen binnen de getijdeninvloed groeien. Op de Zonneheuvel stonden de bomen op een hoge en droge standplaats.

Vogels

Tijdens het nadere onderzoek naar vleermuizen is tevens gekeken naar nesten/verblijfplaatsen van vogels. Zoals al eerder aangegeven zijn alleen enkele oude, niet in gebruik zijnde nesten van duiven en merels gevonden. In de holtes van de onderzochte bomen bevonden zich geen vogelnesten. Er zijn dus geen vaste verblijfplaatsen van vogels vernietigd. De bomen zijn voor aanvang van het broedseizoen gekapt.

Verder heeft Bureau Waardenburg aan de gemeente Dordrecht aangegeven dat zij rekening moet houden met mogelijke broedgevallen in de oeverzone langs het Vlij en dat zij er daarom goed aan zou doen de oeverzone binnen het plangebied van de fietsbrug kort af te maaien om te voorkomen dat daar bijvoorbeeld wilde eend, meerkooft of waterhoen zou gaan nestelen.

Conclusie is daarom dat er met betrekking tot vogels geen overtreding van de verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet plaats vindt

Vissen

Met de aanleg van de fietsbrug zullen er via damwanden twee bouwkuipen worden geplaatst om het bouwen van de funderingen mogelijk te maken. Hierdoor worden twee kleine stukjes water tijdelijk afgedamd en leeg gepompt (het gaat om enige vierkante meters per fundering). Aangenomen mag worden dat tijdens de plaatsing van de damwanden de aanwezige vissen uit zichzelf al een heenkomen naar een ander rustiger deel van het water zoeken en dat er in die zin niet gesproken kan worden van verstoring van beschermde vissoorten (in verband met de aanleg van een natuureilandje in het Hollands Diep heeft DLG zelf deze redenatie goedgekeurd!). Afgezien van de vraag of er nu wel of niet ander beschermde vissoorten in de Vlij voorkomen zal er dus geen effect optreden. Geconcludeerd mag daarom worden dat er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en dat er daarom geen ontheffing noodzakelijk is

LITERATUUR

Reinhold, J.O., 1994. Noordse woelmuis, zeehond, otter en bever in het benedenrivierengebied. Uitwerking voor de AMOEBE-Benedenrivierengebied. Vleermuisbureau rapport 94-07 / RIZA-werkdocument 94.108x

Haan, A., 1999. Vleermuisbeschermingsplan Eiland van Dordrecht. NWC, Dordrecht

Provincie Zuid-Holland, 2004. Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland. Provincie Zuid-Holland, Den Haag

VZZ, 2006. Dordrecht zoogdiergegevens

VZZ, 2006. Dordrecht toelichting zoogdiergegevens.